

**UCHWAŁA NR VIII/51/2025
RADY GMINY ŻELECHLINEK**

z dnia 20 lutego 2025 r.

w sprawie uchwalenia „Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Żelechlinek na lata 2025 - 2027”

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6a), art. 18 ust. 2 pkt 15) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (T. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907, poz. 1940), art. 176 pkt 1) i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (T.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) **uchwała się co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Program Wspierania Rodziny dla Gminy Żelechlinek na lata 2025 - 2027” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żelechlinek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Żelechlinku, a także zamieszczenie jej treści w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodnicząca Rady Gminy
Żelechlinek

Diana Anna Mucha

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

DLA GMINY ŻELECHLINEK NA LATA 2025 - 2027

WPROWADZENIE

W świetle ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) - (art. 176) do zadań własnych gminy należy:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
4. Finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzieleniem pomocy, tj. w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, ponoszonych przez rodziny wspierające.
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.
8. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o zaległościach z tytułu nieponoszenia opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej gmina wykonuje zadania wynikające z rządowych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 2 powyższej ustawy, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Rodzina to najważniejsza komórka społeczna dla rozwoju i funkcjonowania dziecka, to najlepsze naturalne środowisko, w którym dziecko otoczone jest opieką i ma możliwość zaspakajania swoich potrzeb. Rodzina oddziałuje na dziecko w sposób świadomy i nieświadomy przekazując mu system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego przyszłą aktywność. Jednak dokonujące się zmiany w życiu społecznym i gospodarczym niosą za sobą wiele skutków pozytywnych, jak również pogłębiają wiele zjawisk negatywnych takich jak: bezrobocie, uzależnienia, przemoc, przestępczość, które przyczyniają się do rozpadu rodziny.

Z chwilą pojawienia się w rodzinie w/w dysfunkcji, zarówno rodzina jak i dziecko ma prawo do wsparcia i pomocy ze strony państwa poprzez odpowiednie instytucje.

Działania instytucji i służb zobligowanych do pracy na rzecz dobra rodziny dziecka, powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają współpracy interdyscyplinarnej.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej. W przypadku niezapewnienia opieki i wychowania dziecka w rodzinie biologicznej, powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej lub instytucjonalnej. Wówczas w myśl ustawy o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej Gmina ponosi częściowe wydatki związane z umieszczeniem dziecka w formach pieczy zastępczej.

Niniejszy Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

Rodzina, która w prawidłowy sposób wypełnia swoje funkcje, zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości, dając im możliwość prawidłowego rozwoju i wypełniania ról społecznych w przyszłości. Właściwemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Tam, gdzie natężenie zagrożeń jest znaczące rodzina staje w obliczu nawarstwiających się problemów i niejednokrotnie jest bezradna w ich przewyciężaniu. Nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się często coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. W rezultacie rodzina staje się niewydolna wychowawczo. Gdy rodzice nie wypełniają w sposób prawidłowy zadań opiekuńczych i wychowawczych konieczne jest podjęcie wszelkich działań zmierzających do wsparcia rodziny, korygowania dysfunkcyjnych zachowań i przewyciężenia problemów uniemożliwiających sprawowanie właściwej opieki nad dzieckiem. W szczególności wsparcie takie powinno opierać się na: diagnozie sytuacji rodziny i jej najbliższego środowiska, analizie przyczyn pojawiających się kryzysów, a polegać na monitorowaniu sytuacji rodzin zagrożonych ich wystąpieniem, wzmocnieniu poczucia odpowiedzialności za wszystkich członków rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej, dążeniu do integracji i reintegracji rodziny. Należy przy tym zaznaczyć, że rodziny dysfunkcyjne rzadko same szukają pomocy w rozwiązywaniu swoich problemów. Najczęściej wynika to z braku świadomości, zarówno przyczyn, jak i skutków, długotrwałego funkcjonowania w sytuacji destrukcyjnej dla rodziny. Występujące w rodzinie problemy najczęściej są złożone i ich rozwiązanie wymaga interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań instytucji działających na rzecz rodzin oraz osób ze specjalistycznym przygotowaniem, w szczególności pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policji, kuratorów sądowych, asystentów rodzinnych itp. Działania takie mogą być skuteczne jedynie przy współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

I. REGULACJE PRAWNE PROGRAMU

1.1. Podstawy prawne.

Zapisy Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Żelechlinek na lata 2025 - 2027 są odzwierciedleniem standardów i norm prawa wynikających z ustawodawstwa krajowego, znajdujących się m.in. w:

·Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907, poz. 1940),

·Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, poz. 1940),

·Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49);

·Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283; zm. wyn. z 2024 r. poz. 858, poz. 1044, poz. 1572);

·Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);

·Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151; zm. wyn. z M. P. z 2024 r, poz. 93; z 2025 r. poz. 118);

·Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939; zm. wyn. z 2022 r. poz. 2600);

·Ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829);

·Ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1576);

·Ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993; zm. wyn. z M. P. z 2023 r. poz. 121; zm. wyn. z Dz. U. z 2024 r. poz. 1615, poz. 1827);

·Ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 323, poz. 858, poz. 1238, poz. 1615; zm. wyn. z M. P. z 2024 r. poz. 967);

·Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" (Dz. U. z 2021 r. poz. 1092).

1.2. Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi.

Program jest zgodny z założeniami polityki społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych dla regionu łódzkiego, tj.:

- Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego,
- Wojewódzką Strategią w zakresie Polityki Społecznej,
- Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej.

Jednocześnie dokument ten jest zgodny z lokalnymi programami uwzględniającymi działania dotyczące polityki społecznej wobec rodzin, realizowanymi przez Gminę Żelechlinek:

- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
- Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii.

1.3. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny.

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa określa podział kompetencji w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
Profilaktyka- wspieranie rodziny	·Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna ·Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej ·Adopcje	
·Asystent rodzinny ·Placówki wsparcia dziennego ·Rodziny wspierające ·Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	·Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka ·Placówki opiekuńczo-wychowawcze ·Usamodzielnienie ·Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (Koordynator) ·Rodziny pomocnicze	·Ośrodek adopcyjny ·Regionalna placówka opiekuńczo terapeutyczna ·Interwencyjny ośrodek preadopcyjny

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Zgodnie z ustawą, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych zapewnia się wsparcie polegające w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Zadaniem ustawowym dla gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Rolą **asystenta rodziny** nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na docieraniu do środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielaniem im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany będzie do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba jego zatrudnienia ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Ustawa przewiduje wsparcie rodziny przez działania:

- 1) instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny,
- 2) placówek wsparcia dziennego,
- 3) rodzin wspierających.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem własnym gminy jest współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE ŻELECHLINEK.

2.1. Analiza danych. Gmina Żelechlinek jest gminą typowo rolniczą, znajdującą się w powiecie tomaszowskim, w której według stanu na dzień 31.12.2024 r. zameldowanych było 3.135 mieszkańców, z czego 51,67 % stanowiły kobiety, a 48,33 % mężczyźni. Liczba mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat maleje.

Tabela 1.

Dane	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców, w tym:	3223	3174	3135
Kobiety ogółem	1648	1631	1620
wiek 0-17	306	298	302
wiek 18	20	15	14
wiek 19-60 i więcej	1322	1318	1304
Mężczyźni ogółem	1575	1543	1515
wiek 0-17	341	323	316
wiek 18	15	25	20
Wiek 19-60 i więcej	1219	1195	1179

W ostatnich latach obserwowany jest spadek liczby osób bezrobotnych, dużym problemem na rynku pracy jest bezrobocie długotrwałe.

Tabela 2.

Dane	2022	2023	2024
Stopa bezrobocia w powiecie tomaszowskim w %	7,7%	7,6%	7.7%
Bezrobotni ogółem w tym: kobiety	77	75	61
Bezrobotni z prawem do zasiłku w Gminie Żelechlinek	17	19	8

Z analizy danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelechlinku za rok 2024 wynika, że 47 rodzin (95 osób w rodzinach) korzystało z różnych form pomocy i wsparcia realizowanych przez ośrodek, co stanowi około 3,03 % ogółu mieszkańców gminy.

Tabela 3.

Dane	2022	2023	2024
Świadczenia z pomocy społecznej ogółem rodziny/osoby	48/100	47/107	47/95
Świadczenia pieniężne rodziny/ osoby	35/35	34/61	33/45
Świadczenia niepieniężne rodziny/osoby	17/30	16/60	18/60
Praca socjalna rodziny/osoby	48	105/256	46/90
w tym: wyłącznie z pracy socjalnej	96/255	64/168	1/5

Spadek liczby dzieci i młodzieży korzystających z posiłków w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania, co obrazuje poniższa Tabela 4:

Dane	2022	2023	2024
Liczba osób objętych programem ogółem, w tym:	50	50	50
Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	8	7	6
Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	21	24	15
Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ups	22	22	22
Udzielona pomoc w formie posiłku	21	21	21
Udzielona pomoc w zasiłku celowego – rodziny	17 rodzin	17 rodzin	19 rodzin

Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2022 – 2024 (opracowano na podstawie sprawozdań resortowych GOPS).

Tabela 5.

Typy rodzin	2022	2023	2024
rodziny ogółem:	146/ 359	111/275	48/100
rodziny z dziećmi:	52	38	11
w tym z: 1 dzieckiem	13	7	2
2 dzieci	17	10	1
3 dzieci	13	14	2
4 i więcej dzieci	9	7	6
Rodziny niepełne:	3	1	0

w tym z: 1 dzieckiem	2	1	0
2 dzieci	1	0	0
3 dzieci	0	0	0
4 i więcej dzieci	0	0	0

W ostatnich latach obserwuje się zmiany zachodzące w obszarze typów rodzin korzystających z pomocy społecznej. Systematycznie maleje liczba rodzin pełnych, jak i niepełnych. Osoby samotnie wychowujące dzieci, to najczęściej kobiety.

Powody przyznawania pomocy społecznej rodzinom w latach 2022 - 2024 (na podstawie danych GOPS) przedstawia poniższa Tabela 6.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2022		2023		2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
<i>Ubóstwo</i>	33	60	29	50	31	42
<i>sieroctwo</i>	0	0	0	0	0	0
<i>bezdomność</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność</i>	8	47	9	50	7	42
	8	8	8	48	7	42
<i>bezrobocie</i>	11	11	10	22	14	33
<i>niepełnosprawność</i>	21	21	24	42	27	48
<i>Długotrwała lub ciężka choroba</i>	35	35	31	54	37	56
<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem w tym: rodziny niepełne, rodziny wielodzietne</i>	18	18	16	36	16	25
	1	1	2	8	0	0
	2	2	2	13	0	0
<i>Przemoc w rodzinie</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Alkoholizm</i>	14	14	15	29	15	24
<i>Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego</i>	2	2	2	2	0	0
<i>Zdarzenie losowe</i>	0	0	0	0	0	0

Analiza powyższej tabeli wskazuje, iż choć systematycznie spada liczba rodzin korzystających z pomocy tytułem takich dysfunkcji jak: ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i bezrobocie, to niezmiennie od lat stanowią one, obok długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności jedne z głównych powodów przyznawania pomocy rodzinie. Ponadto maleje z roku na rok liczba wszystkich rodzin korzystających z pomocy tutejszego ośrodka.

Rodziny objęte wsparciem z powodu bezrobocia, to również najczęściej borykające się z problemem ubóstwa. Ich sytuacja materialna nie ulega poprawie od wielu lat, mimo szeregu propozycji zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Kolejną przyczyną ubiegania się rodzin o wsparcie, to problem uzależnień. Rodziny objęte wsparciem tutejszego ośrodka najczęściej korzystają z pomocy ze względu na więcej niż jedną dysfunkcję.

Tabela 7.

Inne rodzaje pomocy i świadczeń	2022	2023	2024
Zasiłki rodzinne – rodziny/ osoby w rodzinach	149 rodzin	118 rodzin	85 rodzin
Świadczenia wychowawcze – rodziny/ osoby	638 dzieci/353 rodzin	3 dzieci/2 rodziny	0
Pomoc materialna dla uczniów - osoby	23 dzieci/10 rodzin	14 dzieci/5 rodzin	15 dzieci/ 6 rodzin
Karta Dużej Rodziny – rodziny/ osoby	37 rodzin/ 95 os	29 rodzin/64 os	17 rodzin/33 os
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	0	1 os/1 rodz.	0
Składki na ubezpieczenie zdrowotne św. rodzinne - osoby	4 rodz.	5 rodz.	7 rodz.
Pomoc i wsparcie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym	2	2	51

Dane dotyczące rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta w latach 2019 - 2021 przedstawione są poniżej.

Tabela 8.

Dane	2022	2023	2024
Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny	0	0	0
Liczba dzieci w tych rodzinach	0	0	0
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	0	0	0
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę	0	0	0

W latach 2022 - 2024 brak zatrudnienia asystenta rodziny.

Długotrwałe nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny stanowi potencjalne zagrożenie odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej. Na przestrzeni ostatnich trzech lat zmniejszyła się liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej co obrazuje poniższa Tabela 9:

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci przebywających w 2022 r. w pieczy zastępczej	Liczba dzieci przebywających w 2023 r. w pieczy zastępczej	Liczba dzieci przebywających w 2024 r. w pieczy zastępczej
rodzinna	RS - 1 RDD- 0 RZ - 0	RS - 1 RDD - 0 RZ- 0	RS- 1 RDD - 0 RZ- 0
instytucjonalna	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

*RS- rodziny zastępcze spokrewnione, RZ – rodziny zastępcze zawodowe, RDD – rodzinny dom dziecka

W opracowaniu poddano również analizie ponoszone wydatki przez gminę na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

W rodzinie spokrewnionej umieszczone jest dwoje dzieci. W związku z tym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 r. ponosił odpłatność związaną z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 5 754,50 zł.

Podsumowując prowadzoną analizę należy zaznaczyć, iż wydatki za pobyt dzieci w pieczy zastępczej będą stale rosły ze względu na wydłużający się czas pobytu tych dzieci w pieczy zastępczej (co wiąże się ze wzrostem odpłatności gminy za ich pobyt z 10 % na 30 % i 50 %), jak również nowe umieszczenia, często o charakterze interwencyjnym.

Z przeprowadzonej analizy można wyciągnąć wniosek, jak ważne są działania wszystkich służb w kierunku pracy z rodzinami tak, aby dzieci mogły wychowywać się i rozwijać w rodzinach biologicznych.

2.2. Zasoby gminy i podejmowane działania.

Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi we właściwym wypełnianiu ich funkcji jest jednym z priorytetów polityki rodzinnej gminy. Wiele instytucji i organizacji podejmuje działania mające na celu pomoc rodzinom w sprawowaniu ich wychowawczej i społecznej funkcji.

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelechlinku – zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny poprzez: objęcie pomocą w formie posiłków w szkole wszystkich dzieci, które tego wymagają; zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej w ramach ustawy o pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, wychowawczych, pomocy materialnej dla uczniów a także prowadzenie pracy socjalnej.

2. Publiczna Szkoła Podstawowa w Żelechlinku – w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego m.in.: zajęcia plastyczne, muzyczne, teatralne, sportowe z wykorzystaniem hali i boisk sportowych, rozwiązywania problemów wychowawczych dzieci poprzez pracę pedagoga szkolnego, debaty.

3. Komisariat Policji w Czerniewicach – zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży w rodzinach, w których jest podejrzenie stosowania przemocy, monitoring tych rodzin.

4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żelechlinku - w zakresie motywowania do leczenia członków rodzin, w których występuje problem nadużywania alkoholu.

5. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Żelechlinku - w zakresie podejmowania działań zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

6. Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Tomaszowie Maz. – w zakresie wglądu w sytuację rodziny, która nie wypełnia w sposób prawidłowy funkcji opiekuńczo - wychowawczej, a także ścisła współpraca z kuratorem zawodowym i społecznym.

7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Maz. – współpraca w zakresie pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka; udział w szkoleniach i spotkaniach organizowanych zarówno dla pracowników zatrudnionych w ośrodkach pomocy jak i dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz osób już pełniących te funkcje a także zapewnienie poradnictwa specjalistycznego poprzez działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

8. Dom Inicjatyw Twórczych w Żelechlinku – w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom poprzez prowadzenie licznych warsztatów, spotkań rozwijających zdolności i zainteresowania (działa grupa taneczna, teatralna).

Ponadto Gmina Żelechlinek realizuje działania mające na celu skuteczną i profesjonalną pomoc, psychologiczną oraz pomoc w zakresie uzależnień w ramach pracy Punktu Konsultacyjnego, świadczoną rodzinom i osobom z terenu gminy.

Innym miejscami, gdzie osoby uzależnione, bądź członkowie ich rodzin, mogą zgłosić się po pomoc są: Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Maz., Poradnia Odwykowa w Tomaszowie Maz., Centrum Progres w Kuluszkach a także pobliskie Kluby AA oferujące specjalistyczną pomoc skierowaną przede wszystkim do osób i rodzin zagrożonych alkoholizmem, narkomanią, doświadczaniem przemocy.

2.3. Wnioski.

Analiza danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za ostatnie trzy lata wskazuje, iż profil rodziny niewydolnej wychowawczo ulega zmianie. Rodziny te charakteryzują się coraz większą ilością oraz złożonością problemów, w których niezaradność w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Takie postawy i zachowania dezorganizują i niszczą życie rodziny. W ocenie pracowników pomocy społecznej zmiennymi cechami rodzin wieloproblemowych są przede wszystkim niskie kompetencje społeczne i wychowawcze rodziców, brak zainteresowania ze strony rodziców sprawami dziecka, osłabienie więzi rodzinnych, brak prawidłowych wzorców osobowościowych oraz aspiracji edukacyjnych. Z uwagi na złożoność problemów występujących w tych rodzinach, istnieje potrzeba dalszego rozwoju poradnictwa specjalistycznego, terapii rodzinnych oraz skutecznych form pracy z rodziną i dzieckiem. Należy także doskonalić system współpracy specjalistów zaangażowanych w organizację i realizację wsparcia rodziny.

III. ANALIZA SWOT

Problemy rodzin mają często wielowymiarowy charakter i ich rozwiązywanie wymaga dużej znajomości problemu i zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Przeprowadzenie diagnozy środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych oraz dokonanie analizy dotychczas podejmowanych działań, pozwoliło na sporządzenie analizy SWOT służącej do porządkowania informacji. Jest stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego jako uniwersalne narzędzie etapu analizy strategicznej.

<p>Mocne strony:</p> <ul style="list-style-type: none">·dobrze działające instytucje w obszarze pomocy społecznej;·współpraca instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny;·działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych;·działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;·oferta wsparcia psychologicznego i prawnego kierowana do rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe;·kształcenie kadry pomocy społecznej w zakresie umiejętności działania na rzecz dziecka i rodziny;·oferta zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum;·dobre zaplecze edukacyjne i sportowe;·zabezpieczenie w budżecie Gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej;	<p>Szanse:</p> <ul style="list-style-type: none">·kształtowanie ogólnopolskiej polityki prorodzinnej;·wykorzystanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych;·możliwości zawierania partnerstw i realizacja lokalnych inicjatyw;·możliwość pozyskania środków finansowych na realizację programów w ramach ogłaszanych konkursów;·rozwój wolontariatu;·współpraca rodzin dysfunkcyjnych z rodzinami wspierającymi oraz asystentem rodziny;·wzrost zaangażowania społeczności lokalnej na rzecz dziecka i rodziny;·wzrost świadomości rodzicielskiej w zakresie świadomego rodzicielstwa, uzależnień i przemocy domowej.
<p>Słabe strony:</p> <ul style="list-style-type: none">·zjawisko marginalizacji społecznej, w szczególności dzieci i młodzieży;·niewystarczające zasoby mieszkaniowe dla rodzin ubiegających się o lokal socjalny;·słaba oferta spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież w czasie ferii i wakacji;·niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewyciężaniu sytuacji kryzysowych;·niewystarczająca świadomość i gotowość rodzin w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych;·mała świadomość i gotowość społeczności lokalnych w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej;·wyuczona bezradność i roszczeniowość;·bierna postawa osób wobec problemów występujących w rodzinie;·niedostateczna wiedza; mieszkańców na temat form wsparcia i instytucji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie;·brak rodzin wspierających;·brak czasu na pogłębioną pracę socjalną w wyniku obciążenia pracowników socjalnych zadaniami wynikającymi z różnych przepisów	<p>Zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none">·występowanie zjawiska osłabienia autorytetu i więzi międzypokoleniowych;·ubożenie społeczeństwa i osłabianie funkcji opiekuńczej rodziny;·syndrom „dziedziczenia biedy”;·rozszerzenie zjawisk patologicznych np.: przemoc, uzależnienia;·wzrost kosztów utrzymania rodziny;·wzrost liczby osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej;·przerzucanie odpowiedzialności za wychowywanie dziecka na inne instytucje;·brak świadomości na temat niebezpieczeństw grożących dziecku;·brak zainteresowania rodziców problemami dziecka oraz formami spędzania przez niego wolnego czasu;·brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach kryzysowych w rodzinie;·skomplikowane i niespójne przepisy prawa i nadmierna biurokracja;·cedowanie nowych zadań w zakresie pomocy rodzinie na samorządy gminne bez zapewnienia kosztów ich realizacji;

Powyższa analiza SWOT została skonstruowana w oparciu o stan wiedzy i doświadczenie pracowników GOPS w Żelechlinku oraz osób zajmujących się pomocą rodzinie. Ciągły monitoring spraw związanych z pomocą społeczną, znajomość występowania problemów i tematyki związanej z szeroko rozumianą polityką

prorodzinną i społeczną pozwoliło na wyodrębnienie przedstawionych w analizie słabych i mocnych stron, jak również szans i zagrożeń.

Z analizy SWOT wynika, że posiadane zasoby powinny stanowić solidną podstawę do skutecznych działań w przyszłości i wyznaczać kierunki działań na kolejne lata.

IV. ZAŁOŻENIA I PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Głównym założeniem Programu jest stworzenie spójnego i efektywnego systemu wspierania rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich ról rodzicielskich, w celu: utrzymania dziecka w rodzinie biologicznej, lub umożliwienia powrotu dziecka do rodziny biologicznej w sytuacji umieszczenia go w pieczy zastępczej poprzez przygotowanie rodzin biologicznych do ponownego przyjęcia dziecka. Program: łączy działania instytucji, organizacji pozarządowych i osób działających w zakresie wspierania rodziny, podkreśla istotność systematycznego podnoszenia kwalifikacji osób pracujących na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, wskazuje na konieczność wczesnego podejmowania działań profilaktycznych wobec rodzin zagrożonych dysfunkcją.

V. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do wszystkich rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie gminy a w szczególności mających problemy opiekuńczo - wychowawcze, zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej lub też takich, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.

VI. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

Cel główny Programu:

Wspieranie rodzin mających problemy z wypełnieniem swoich funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

Cele szczegółowe Programu:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.
2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dla rodzin z dziećmi.

Zadania	Realizatorzy/ partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki
1. Pomoc materialna i rzeczowa dla rodzin i dzieci z trudną sytuacją finansową celem zabezpieczenia ich podstawowych potrzeb Øprzyznawanie zasiłków celowych, Øpomoc w formie posiłków, Øprzyznawanie zasiłków rodzinnych, Øprzyznawanie świadczeń wychowawczych, Øprzyznawanie świadczeń alimentacyjnych, Øprzyznawanie stypendium szkolnego, Øprzyznawanie dodatków mieszkaniowych.	GOPS, Urząd Gminy	2025-2027	Liczba rodzin korzystających z: - zasiłków celowych, - dożywiania, - świadczeń rodzinnych, - świadczeń wychowawczych, - funduszu alimentacyjnego, - stypendium szkolnego, - dodatków mieszkaniowych.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków szkole i przedszkolu pomoc w formie opłacania posiłków, w wyjątkowych sytuacjach także w formie zasiłków na żywność	GOPS	2025-2027	- liczba dzieci korzystających z posiłków
3. Współorganizowanie lub dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z ubogich rodzin w formie stacjonarnej lub kolonii	GKRPA	2025-2027	- liczba dzieci dofinansowanych przez GKRPA.

letnich i obozów zimowych.

Ødofinansowanie wypoczynku przez GKRPA

2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Zadania	Realizatorzy/partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki
<p>1. Zapewnienie dostępu do poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.</p> <p>Økierowanie na leczenie w ramach działalności GKRPA, Øzapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinom doświadczającym przemocy pomocy psychologa, pomocy prawnej, Øzapewnienie dzieciom pomocy pedagoga szkolnego Ødalsza współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Maz.</p>	GOPS, GKRPA OIK, szkoły, sąd rodzinny	2025-2027	- liczba osób skierowanych na leczenie w ramach działalności GKRPA - liczba rodzin objętych pracą socjalną przez pracowników socjalnych - liczba rodzin objętych pomocą psychologa i prawnika - liczba dzieci objętych pomocą pedagoga szkolnego, kuratora - liczba osób korzystających z porad Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Maz.
<p>2.Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci.</p> <p>ØOrganizowanie i dofinansowanie programów profilaktycznych, szkoleń tematycznych dla dzieci i rodziców w szkołach z wykorzystaniem stron internetowych, tablic ogłoszeń, informatorów o zasięgu gminnym Ø udostępnienie dla ogółu mieszkańców informacji o instytucjach niosących pomoc w tym zakresie. Øprowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, grupowych zajęć profilaktyczno-wychowawczych i socjoterapeutycznych Øudział instytucji z terenu gminy w kampaniach, programach i projektach tematycznych wspierających rodzinę, informacyjnych</p>	GOPS, szkoły, sąd rodzinny, GKRPA, DIT, Policja, organizacje pozarządowe	2025-2027	- liczba zrealizowanych programów i szkoleń' - formy informacji mieszkańców o instytucjach niosących pomoc w tym zakresie - liczba zaangażowanych instytucji i organizacji
<p>3. Działania zaradcze oraz interwencyjne w przypadkach gdzie zagrożone jest bezpieczeństwo rodziny, a w szczególności dzieci:</p> <p>Øzapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych pomocy asystenta rodziny,</p>	GOPS, szkoły, sąd rodzinny,	2025-2027	- liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny - liczba założonych „Niebieskich Kart” - liczba spotkań z ofiarami przemocy

<p>Ødziałania Zespołu Interdyscyplinarnego w stosunku do rodzin dotkniętych przemocą, ØProwadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny</p>			- liczba dzieci objętych monitoringiem
<p>4. Organizowanie dla rodzin wsparcia ze strony rodziny wspierającej: Øpropagowanie idei rodziny wspierającej, obejmowanie rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi tą formą wsparcia</p>	GOPS	2025-2027	- liczba rodzin wspierających

3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Zadania	Realizatorzy/ partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki
<p>1. Współpraca ze szkołami z zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych. Øsystematyczne spotkania informacyjne oraz współpraca z pedagogiem szkolnym, wychowawcami</p>	GOPS, szkoły	2025-2027	- liczba spotkań informacyjnych z pedagogiem szkolnym
<p>2. Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień, organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych. Øfinansowanie stypendiów, dofinansowanie i rozwój placówek pozaszkolnych – świetlic, uatrakcyjnianie ich działalności, dofinansowywanie kółek zainteresowań w ramach zajęć szkolnych i pozalekcyjnych</p>	GOPS, UG, organizacje pozarządowe	2025-2027	- liczba dzieci, którym wypłacono stypendia naukowe i sportowe - liczba działających świetlic

VII. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Program będzie realizowany przy współpracy niżej wymienionych instytucji:

1. Urząd Gminy w Żelechlinku.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelechlinku.
3. Publiczna Szkoła Podstawowa w Żelechlinku.
4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żelechlinku.
5. Dom Inicjatyw Twórczych w Żelechlinku.
6. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żelechlinku.
7. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Żelechlinku.
8. Komisariat Policji w Czerniewicach.
9. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Program finansowany będzie ze środków:

1. Budżetu Gminy Żelechlinek.
2. Dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych.
3. Programów rządowych z zakresu wspierania rodziny.
4. Środków własnych podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.
5. Środków finansowych na realizację programu.

IX. MONITORING I EWALUACJA I PROGRAMU

Celem monitoringu prowadzonego w czasie realizacji Programu jest porównanie istniejącego stanu działań z założeniami programu zarówno pod względem wykorzystania środków finansowych, jak i uzyskanych rezultatów. Monitoring będzie prowadzony w sposób ciągły. Program będzie monitorowany i ewaluowany na bieżąco w zależności od zmieniającej się sytuacji rodzin w gminie i pojawiających się potrzeb.

1. Zakres monitoringu:

- budżet programu,
- realizacja zadań,

2. Narzędzia monitorowania:

- dokumentacja – akta sprawy,
- sprawozdania merytoryczne i finansowe, listy obecności, dokumentacja szkoleniowa,
- protokoły, notatki służbowe, ankiety,
- wizyty kontrolne.

3. Analizę danych przeprowadza koordynator programu. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Funkcję koordynatora Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelechlinku.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy Żelechlinek składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.